

Anketa Zajednice prakse trezora o internoj finansijskoj kontroli i funkcijama trezora

Anketa je organizovana na inicijativu Zajednice prakse trezora i smišljena je s namerom da prikupi uporedive podatke iz svih zemalja koje učestvuju u radu Zajednice prakse trezora o glavnim karakteristikama interne kontrole javnih finansija i načina na koji funkcija trezora podržava sisteme internih kontrola u državi.

Upitnik je poslat 21. marta, a rok za dostavljanje odgovora bio je 8. april 2013. godine.

Upitnik je izrađen na 3 jezika: engleskom, ruskom i bosanskom.

Linkovi na online verzije upitnika su:

bosanski - <http://www.surveymonkey.com/s/BR9FJZK>

ruski - <http://www.surveymonkey.com/s/FY38TJR>

engleski - <http://www.surveymonkey.com/s/XD3NBZX>

Poziv za učestvovanje u anketi poslat je svim zemljama članicama Zajednice prakse trezora.

Predstavnici 17 zemalja su popunili upitnik u elektronskom formatu. Albanija, Jermenija, Azerbejdžan, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Kirgistan, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Rusija, Srbija, Tadžikistan i Ukrajina.

U ovom dokumentu analiziramo svih 17 odgovora – po jedan iz svake od zemalja.

Upitnik je sadržao 41 pitanje.

INFORMACIJE

Država	Ime i prezime	Funkcija
Albanija	Mimoza Pilhati	Direktor poslova trezora
Jermenija	Artur Asatryan	Glavni stručnjak
Azerbejdžan	Vugar Abdullaev	Zamenik direktora Državne uprave za trezor
Belorusija	Tamara Gruzinskaya	Zamenik direktora Glavnog državnog trezora
Bosna i Hercegovina	Ranko Šakota	Direktor Centralne jedinice za harmonizaciju
Bugarska	Svetla Kostova/Tsvetanka Chipeva/Milena Petkova	Direktor/rukovodilac odseka u trezoru/glavni ekspert za IC
Hrvatska	Danka Mihaljević	Rukovodilac Sektora za upravljanje likvidnošću državnog budžeta i finansijsku analizu
Gruzija	Nino Tchelishvili	Zamenik direktora Službe trezora
Kazakhstan	Zaifun Ernazarova	Direktor Sektora za metodologiju budžetskog procesa
Kirgistan		
Makedonija	Biljana Minoska	Rukovodilac sektora
Moldavija	Angela Voronin	Zamenik direktora Državnog trezora
Crna Gora	Tamara Ivkovic	Član saveta
Ruska Federacija	Anatoly Gorbatov	Zamenik direktora Direktorata za internu kontrolu (reviziju) i evaluaciju rezultata rada u Trezoru Ruske Federacije
Srbija	Vera Vukcevic Gligoric	Načelnik
Tadžikistan	Ismatullo Hakimov	Prvi zamenik Direktora ГУЦК u РТ Ministarstva finansija
Ukrajina	Natalia Sushko	Direktor Direkcije za budžetske poslove, računovodstvo i izveštavanje u Državnom trezoru Ukrajine

DEO A. Kontrola upravljanja javnim finansijama (interna kontrola) u državnoj upravi

2. Kako je u vašoj zemlji utvrđen pravni okvir kojim se uređuje kontrola upravljanja javnim finansijama?

Svih 17 zemalja je odgovorilo na ovo pitanje (100%).

Država	Posebni zakon	Opštim zakonom o javnim finansijama	Nizom zakona	KUJF uređena, ali ne zakonom	KUJF nije uređena	Ostalo
Albanija	X					<ul style="list-style-type: none"> • Odluka Saveta ministara broj 640, od 26. juna 2009. godine "Politika Vlade o Internoj kontroli javnih finansija i Akcioni plan za period 2009-2014". Definiše ključne aktivnosti koje se sprovode u toku navedenog perioda u razvoju finansijskog upravljanja i kontrole, interne revizije i finansijske inspekcije. • Zakon broj 10296 donet 08. Jula 2010. godine, "O finansijskom upravljanju i kontroli" koji je stupio na snagu 1. januara 2011. godine. Zakon definiše preduslove za uspostavljanje funkcionalnih sistema kontrole javnih finansija, kao i nadležnosti ključnih aktera u kontroli upravljanja javnim finansijama u jedinicama javnog sektora. Takođe uređuje ulogu Centralne jedinice za harmonizaciju u Ministarstvu finansija u oblasti kontrole upravljanja javnim finansijama. • Zakon broj 9936 donet 26. juna, 2008. godine, "Upravljanje budžetskim sistemima u Albaniji". Ovaj Zakon uređuje relevantne koncepte i osnovne principe u oblasti odgovornosti rukovodstva, finansijskog upravljanja i interne kontrole, računovodstva, interne revizije i inspekcije javnih finansija. • Zakon broj 10294 donet 1. jula 2010. godine, "O inspekciji javnih finansija". • Zakon broj 8270 donet 23. decembra 1997. godine, "O vrhovnoj reviziji". • Zakon broj 9720 donet 23. aprila 2007. godine (izmene i dopune broj 10318, donete 16. septembra 2010. godine), "O internoj reviziji u javnom sektoru".
Jermenija				X		
Azerbejdžan			X			
Belorusija			X			
Bosna i Hercegovina		X				<p>"U BiH postoji zakonska regulativa za nivo institucija BiH i za nivo dva entitea (Republika Srpska i Federacija BiH). Zakonski tekst kojim se uređuje oblast FMC je usvojen za nivo institucija BiH o okviru Zakona o finansiranju institucija BiH kao posebno poglavlje. Republika Srpska i Federacija još nisu usvojili poseban zakonski tekst, ali će on odgovarati najvećim dijelom tekstu koji je usvojen za institucije BiH. Da li će to biti kao poseban zakon o FMC ili kao dio zakona o budžetiranju još nije poznato."</p>
Bugarska	X					Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru
Hrvatska	X					<p>"Zakonska regulativa: Zakon o sustavu unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/06) podzakonski propisi: Pravilnik o provedbi finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru (Narodne novine, broj 130/11), Pravilnik o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine, broj 35/08); Akcijski plan razvoja PIFC-a za 2012.-2013. godinu."</p>
Gruzija			X			
Kazahstan		X				
Kirgistan		X				

Makedonija	X					
Moldavija	X					
Crna Gora	X					
Ruska Federacija		X				
Srbija		X				Uređeno Zakonom o budžetskom sistemu.
Tadžikistan						Ex-post kontrola uređena je posebnim zakonom. Ex-ante kontrola uređena je podzakonskim aktima.
Ukrajina		X				
NN	6	6	3	1		1
%	35.3%	35.3%	17.6%	5.9%		5.9%

3. Da li postoje dodatni propisi ili instrukcije kojima se propisuju posebne procedure u vezi sa kontrolom upravljanja javnim finansijama:

Svih 17 zemalja je odgovorilo na ovo pitanje (100%).

Država	U budžetskim korisnicima/resornim ministarstvima?		U trezoru?		Na drugim (sub nacionalnim) nivoima vlasti?		U vanbudžetskim korisnicima?	
	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
Albanija	X		X		X		X	
Jermenija			X					
Azerbejdžan	X		X					
Belorusija	X		X		X		X	
Bosna i Hercegovina	X		X		X		X	
Bugarska	X		X		X		X	
Hrvatska		X		X		X		X
Gruzija		X	X		X			X
Kazakhstan	X		X		X			
Kirgistan	X			X				
Makedonija	X		X		X		X	
Moldavija	X		X		X			
Crna Gora		X	X		X			
Ruska Federacija	X		X		X		X	
Srbija					X			
Tadžikistan	X		X		X		X	
Ukrajina			X					
	11	3	14	2	12	1	7	2

Dostavljeno je sedam pojašnjenja.

Albanija: Naredba Ministra finansija broj 89780, doneta 15. jula 2010. godine kojom se usvaja "Priručnik o finansijskom upravljanju i kontroli" izrađen uz podršku stručnjaka angažovanih preko Projekta koji se finansira iz sredstava Evropske Unije PIFC 2: iz Nacionalne kancelarije za vrhovnu reviziju Ujedinjenog Kraljevstva: Gurdip Bhambra – Rukovodilac projekta, Janet Thomas – konsultant i Ministarstva finansija Poljske: Slawomir Kacprzak - konsultant, Agnieszka Mazurek - konsultant. • Dokument broj 6082, od 16. marta 2011. godine: "Koraci koje organi javnog sektora treba da preduzimaju u postupku sprovođenja Zakona broj 10296, usvojenog 08. jula 2010. godine: "O finansijskom upravljanju i kontroli ". • Naredba Ministra finansija broj 11841, doneta 10. juna 2011. godine "Usvajanje petogodišnjeg plana za uvođenje savremenog sistema finansijskog upravljanja i kontrole (2011-2016)" •

Dokument broj 20606, od 31. oktobra 2011. godine: "Postavljanje službenika za davanje ovlašćenja u organima opšteg nivoa države". •Uputstvo iz 2011. godine: "Dostavljanje izveštaja

o kvalitetu i godišnjeg izveštaja o sistemima interne kontrole u javnom sektoru". Ovo je element godišnjeg izveštaja o rezultatima rada i predmet revizije Jedinice za internu reviziju i Vrhovne revizije. Preko ovog izveštaja, službenik za davanje ovlašćenja preuzima odgovornost za efikasnost, efektivnost i ekonomičnost korišćenja finansijskih i nefinansijskih sredstava u organu i izjavljuje da sistem interne kontrole podržava ostvarenje dugoročnih i kratkoročnih ciljeva i politika organa državne uprave."

Belorusija: Dodatne procedure u vezi sa kontrolom upravljanja javnim finansijama sprovode se u svim organima u skladu sa njihovim nadležnostima.

Bugarska: Da, postoje podzakonski akti i druga dokumenta koja se odnose na organe opšteg nivoa države, na primer: Uredba o formatu, sadržaju, procedurama i rokovima za dostavljanje informacija; Metodološke smernice o komponentama kontrole upravljanja javnim finansijama; Uputstvo o nadležnostima i odgovornosti rukovodilaca u organizacijama javnog sektora; Uputstvo za vršenje ex-ante kontrole; Smernice za uvođenje funkcije upravljanja rizikom u organima javnog sektora; Godišnji upitnici i izveštaj o državnim sistemima finansijskog upravljanja i kontrole.

Hrvatska: *Temelji zakon i podzakonska regulativa odnose se na sve navedene razine tj: proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

Moldavija: Postoje nacionalni standardi o unutrašnjoj kontroli i propis o finansijskom upravljanju i kontroli.

Srbija: Pravilnik o sistemu izvršenja budžeta (SIB).

Ukrajina: Standardne operativne procedure za osnovne poslovne procese uređene su naredbom trezora Ukrajine. Ne raspoložemo informacijama o tome da li drugi organi i organizacije državne uprave imaju iste procedure.

4. Koji organi državne uprave imaju nadležnost za izradu i izdavanje instrukcija u vezi sa kontrolom upravljanja javnim finansijama?

Dobijeno je 100 % odgovora.

Država	Resorna ministarstva	Ministarstvo finansija	Trezor	Organ zadužen za internu kontrolu	Eksterna revizija	Centralna jedinica za harmonizaciju	Ostalo
Albanija		X	X			X	
Jermenija		X					
Azerbejdžan		X					
Belorusija	X	X					
Bosna i Hercegovina	X	X				X	
Bugarska		X					Prema zakonu o kontroli upravljanja javnim finansijama, Ministar finansija izdaje metodološka uputstva o finansijskom upravljanju i kontroli. Rukovodioci organizacija postupaju u skladu sa smernicama o vršenju nadležnosti i odgovornosti rukovodstva u oblasti kontrole upravljanja javnim finansijama, koje objavljuje Ministar finansija, kao i u skladu sa smernicama koje im daje njihov neposredni rukovodilac (potrošačke jedinice/budžetski korisnici prvog nivoa/direktni budžetski korisnici).
Hrvatska	X	X		X		X	“Ministarstvo financija nadležno je za koordinaciju uspostave i razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru. Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i finansijske kontrole (Središnja harmonizacijska jedinica) unutarnja je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva, zadužena za provedbu koordinacije uspostave i razvoja sveobuhvatnog sustava unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske. Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija, među ostalim, nadležna je za: pripremu zakona i podzakonskih propisa iz područja finansijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije, izradu metodologije i standarda rada finansijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije, organiziranje izobrazbe osoba odgovornih i uključenih u finansijsko upravljanje i kontrole te unutarnju reviziju itd. Proračunski korisnik na razini razdjela državnog proračuna odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi je surađivati i koordinirati razvoj.”
Gruzija		X	X		X	X	
Kazahstan		X					
Kirgistan	X			X	X		
Makedonija		X			X	X	Interna revizija
Moldavija		X				X	
Crna Gora		X			X		
Ruska Federacija	X	X	X				
Srbija		X	X				
Tadžikistan		X					

Ukrajina	X	X	X				Državna finansijska inspekcija
	6	16	5	2	4	6	
	35.3 %	94.1 %	29.4 %	11.8 %			

5. Da li rukovodioci u budžetskim korisnicima imaju zakonsku obavezu da uvedu sisteme kontrole upravljanja javnim finansijama u organima kojima rukovode?

Dobijeno je 100 % odgovora. 88.2% dalo je odgovor "Da".

Država	Ne	Da	Molimo da navedete kojim je propisom utvrđena obaveza
Albanija		X	• Zakon broj 10296 donet 08. jula 2010. godine, "O finansijskom upravljanju i kontroli" i koji je stupio na snagu 01. januara 2011. godine. Zakon definiše preduslove za uspostavljanje funkcionalnih sistema kontrole javnih finansija, kao i nadležnosti ključnih aktera u kontroli upravljanja javnim finansijama u jedinicama javnog sektora. Takođe uređuje ulogu Centralne jedinice za harmonizaciju u Ministarstvu finansija u oblasti kontrole upravljanja javnim finansijama. • Uputstvo iz 2011. godine: "Izrada i dostavljanje izveštaja i godišnjih izveštaja o sistemu interne kontrole u javnom sektoru". Ovo je jedan od elemenata godišnjeg izveštaja o rezultatima rada i predmet revizije koju vrše Jedinica za internu reviziju i Vrhovna revizorska institucija. Kroz ovaj izveštaj, ovlašćeno lice preuzima odgovornost za efikasno, efektivno i ekonomično upravljanje finansijskim i nefinansijskim sredstvima subjekta i izjavljuje da sistem interne kontrole omogućuje postizanje dugoročnih i kratkoročnih ciljeva i politika jedinice. • Uputstvo broj 2, doneto 06. februara 2012. godine "Standardne procedure za izvršenje budžeta".
Jermenija	X		
Azerbejdžan	X		
Belorusija		X	Propis kojim se uređuju dokumenta u organizaciji (statut, izveštaji, računovodstvene politike, i sl).
Bosna i Hercegovina		X	" <i>Za nivo institucija BiH Zakonom o finansiranju. Za entitete će biti usvojen poseban propis.</i> "
Bugarska		X	Nadležnosti i odgovornosti rukovodstva uređene su Zakonom o kontroli upravljanja javnim finansijama.
Hrvatska		X	" <i>Prema Zakonu o sustavu unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/06) i Pravilniku o provedbi finansijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 130/11) čelnik proračunskog korisnika odgovoran je za uspostavu, razvoj i provedbu adekvatnog, učinkovitog i djelotvornog sustava finansijskog upravljanja i kontrola.</i> "
Gruzija		X	Pravilnik o budžetskim plaćanjima koji usvaja Ministar finansija.
Kazakhstan		X	Zakon o budžetu.
Kirgistan		X	Zakon o računovodstvu.
Makedonija		X	Zakon o sistemu interne kontrole javnih finansija (PIFC).
Moldavija		X	Zakon o državnoj unutrašnjoj finansijskoj kontroli.
Crna Gora		X	Zakon o sistemu interne kontrole javnih finansija predviđa da su rukovodioci u obavezi da imenuju lice nadležno za uspostavljanje, implementaciju i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola.
Ruska Federacija		X	Zakon o budžetu Ruske Federacije.
Srbija		X	Zakon o budžetskom sistemu.
Tadžikistan		X	Zakon o trezoru, Zakon o državnim finansijama, Zakon o državnoj finansijskoj kontroli, Zakon o internoj reviziji.
Ukrajina		X	Zakon o budžetu Ukrajine.
	2	15	

6. Da li su Ministarstvo finansija, odnosno trezor obavezni u skladu sa zakonom da propišu uvođenje kontrole upravljanja javnim finansijama?

Dobijeno je 100 % odgovora. 70.6% dalo je odgovor "Da".

Država	Ne	Da	Ako je odgovor "da" molimo navedite kojim dokumentom je ovo propisano:
Albanija		X	• Uputstvo broj 1, usvojeno 09. januara 1996. godine "O odnosima između državnog trezora, budžetskih korisnika i bankarskog sistema". • Uputstvo iz 2005. godine "O odnosu između sistema trezora i budžetskih korisnika " • Stalno uputstvo broj 2, doneto 06. februara 2012. godine "Standardne procedure za izvršenje budžeta". • Dopunske instrukcije na osnovu Uputstva broj 2 , donete 06. Februara 2012. Godine "Standardne procedure za izvršenje budžeta" za svaku godinu: "O izvršenju godišnjeg budžeta".
Jermenija	X		
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		
Bosna i Hercegovina		X	"Zakon o finansiranju institucija BiH. Zakoni o trezoru za RS i F BiH."
Bugarska		X	U skladu sa Aktom o internoj kontroli javnih finansija, Ministar finansija je nadležan za uspostavljanje i organizaciju seobuhvatnih sistema finansijskog upravljanja i kontrole, kao i za razvoj i sprovođenje interne revizije u javnom sektoru. U izvršenju ovih poslova Ministar finansija ima podršku Direktorata za internu kontrolu (Centralna jedinica za harmonizaciju/interna revizija i Centralna jedinica za harmonizaciju/kontrola upravljanja javnim finansijama) u Ministarstvu finansija.
Hrvatska		X	"Prema Zakonu o sustavu unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/06) finansijsko upravljanje i kontrole provode se u svim ustrojstvenim jedinicama i na svim razinama korisnika proračuna pa tako i u Državnoj riznici kao posebno ustrojstvenoj jedinici (upravi) Ministarstva financija RH. "
Gruzija		X	Pravilnik o budžetskim plaćanjima koji donosi Ministar finansija.
Kazakhstan		X	Zakon o budžetu
Kirgistan	X		
Makedonija	X		
Moldavija		X	Zakon o državnoj unutrašnjoj finansijskoj kontroli.
Crna Gora		X	Uputstvo o radu Državnog trezora.
Ruska Federacija		X	Zakon o budžetu Ruske Federacije.
Srbija		X	Pravilnik o sistemu izvršenja budžeta.
Tadžikistan		X	Zakon o državnim finansijama, Zakon o unutrašnjoj reviziji.
Ukrajina		X	Zakon o budžetu Ukrajine.
	5	12	

7. Ministarstvo finansija/trezor izdaje pisano uputstvo koja se odnose na efektivnost i efikasnost finansijskog poslovanja i kontrole u budžetskim korisnicima:

8. Molimo vas da navedete koliko često Ministarstvo finansija, odnosno trezor izdaju pisana uputstva koja se odnose na efektivnost i efikasnost finansijskog poslovanja i kontrole u budžetskim korisnicima:

Svih 17 zemalja odgovorilo je na ovo pitanje (100%).

Country	Jedno m godish nje	Češće od jednom godishnje	Ređe od jednom godishnje	Ministarstvo finansija/trezo r ne objavljuje takva uputstva	Druga situacija – molimo pojasnite	Koliko često Ministarstvo finansija/trezor objavljuju pisana uputstva
Albanija					Ministarstvo finansija mesečno objavljuje pisane instrukcije o efektivnosti i efikasnosti finansijskog poslovanja budžetskih korisnika. Sektor za budžet objavljuje izveštaj o praćenju za resorna ministarstva, a Makro sektor objavljuje mesečni izveštaj. Ostali zavise od promena u okolnostima.	Ministarstvo finansija mesečno objavljuje pisane instrukcije o efektivnosti i efikasnosti finansijskog poslovanja budžetskih korisnika. Sektor za budžet objavljuje izveštaj o praćenju za resorna ministarstva, a Makro sektor objavljuje mesečni izveštaj.
Jermenija				X		
Azerbejdžan				X		
Belorusija				X		
Bosna i Hercegovina	X					
Bugarska	X					Trezor objavljuje kvartalna uputstva za pripremu i dostavljanje finansijskih izveštaja direktnih budžetskih korisnika (potrošačkih jedinica prvog nivoa) koji obuhvataju metodološka pitanja i zahteve.
Hrvatska	X					
Gruzija				X		
Kazakhstan	X					
Kirgistan				X		
Makedonija				X		
Moldavija	X					
Crna Gora					Zavisi od situacije.	
Ruska Federacija			X			Ređe od jednom godišnje.
Srbija			X			Samo kada se menja Pravilnik o Sistemu izvršenja budžeta.
Tadžikistan	X					
Ukrajina			X			Ako i kada je potrebno.
	6	0	3	6	2	
	35.3 %		17.6%	35.3%	11.8%	

9. Da li je trezor obavezan u skladu sa zakonom da obezbedi postojanje sistema kontrole upravljanja javnim finansijama u trezoru?

Dobijeno je 100 % odgovora. 70.6% ispitanika je odgovorilo sa "Da".

Država	Ne	Da	Molimo navedite kojim je dokumentom definisana obaveza
Albanija		X	• Priručnik (uputstvo) za upotrebu automatizovanog sistema trezora. • Koraci u obavljanju svakodnevnih aktivnosti u automatizovanom sistemu tezora. • Posebno uputstvo o izvršenju budžeta u budžetskim korisnicima (trenutno ima 5 direktnih budžetskih korisnika prvog nivoa), koji imaju direktni pristup automatizovanom sistemu trezora. Uputstvo broj 1, doneto 09. januara1996. godine "O odnosima između sistema trezora, budžetskih korisnika i bankarskog sistema". • Uputstvo broj 109. januara1996. godine "O odnosima između sistema trezora, budžetskih korisnika i bankarskog sistema". • Uputstvo iz 2005. godine "O odnosu između sistema trezora i budžetskih korisnika".
Jermenija	X		
Azerbejdžan	X		
Belorusija		X	Zakon o budžetu, normativna dokumenta Ministarstva finansija.
Bosna i Hercegovina		X	"Zakon o finansiranju institucija BIH. Zakoni o trezoru za RS i FBiH."
Bugarska		X	U sistemu trezora primenjuju se svi zahtevi u definisani Zakonom o internoj kontroli javnih finansija. Šefovi/rukovodioci u resornim ministarstvima i drugim direktnim budžetskim korisnicima u obavezi su da poštuju ove zahteve i ispunjavaju definisane kriterijume, uključujući i one koji se odnose na odgovornost rukovodstva.
Hrvatska		X	"Prema Zakonu o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/06) financijsko upravljanje i kontrole provode se u svim ustrojstvenim jedinicama i na svim razinama korisnika proračuna pa tako i u Državnoj riznici kao posebno ustrojstvenoj jedinici (upravi) Ministarstva financija RH."
Gruzija		X	Pravilnik o budžetskim plaćanjima koje usvaja Ministar finansija.
Kazakhstan		X	Zakon o budžetu.
Kirgistan	X		
Makedonija	X		
Moldavija		X	Metodološki standardi za izvršenje budžeta preko sistema trezora; uputstva za vođenje računovodstva.
Crna Gora	X		
Ruska Federacija		X	Odluka Vlade Ruske Federacije od 01.decembra 2004. godine, broj 703 "O trezoru Ruske Federacije ", Zakon o budžetu Ruske Federacije.
Srbija		X	Pravilnik o uspostavljanju interne kontrole u direktnim budžetskim korisnicima i Pravilnik o uspostavljanju interne reivzije.
Tadžikistan		X	Zakon o trezoru.
Ukrajina		X	Zakon o budžetu Ukrajine, Pravilnik o službi državnog trezora koji se usvaja ukazom Predsednika Ukrajine.
	5	12	

10. Da li u trezoru postoji lice posebno zaduženo za internu kontrolu u trezoru?

Dobijeno je 100% odgovora. 52.9% dalo je odgovor "Da".

Država	Ne	Da	Zvanje odgovornog lica
Albanija		X	• Operativni direktor i Odeljenje za rashode, prihode i finansijsko izveštavanje u Sektoru za rad trezora u okviru Generalnog direktorata za trezor, koje broji pet stručnjaka i jednog rukovodioca odeljenja. Oni vrše svakodnevni nadzor nad celim sistemom trezora (transakcije opšti sektor države). • Regionalne kancelarije trezora, koje vrše nadzor nad transakcijama centralnog i lokalnih nivoa vlasti.
Jermenija	X		
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska		X	Direktor trezora i relevantni šefovi/rukovodioci organizacija.
Hrvatska		X	<i>"U Upravi za finansijsko upravljanje, unutarnju reviziju i nadzor Ministarstva financija (ne unutar same Državne riznice) ustrojena je jedinica Služba za unutarnju reviziju u kojoj se nalazi i poseban Odjel za unutarnju reviziju sustava državne riznice i fondova Europske unije."</i>
Gruzija	X		
Kazakhstan		X	Rukovodilac kontrola u ministarstvima Trezoru.
Kirgistan	X		
Makedonija	X		
Moldavija		X	U skladu sa Zakonom o državnoj unutrašnjoj kontroli javnih finansija, svaki rukovodilac, operativni rukovodilac i svaki zaposleni zaduženi su za organizaciju finansijskog upravljanja i kontrole.
Crna Gora		X	Službenik za ovlašćenje.
Ruska Federacija		X	Direktor Trezora Ruske Federacije.
Srbija		X	Interni revizor.
Tadžikistan	X		
Ukrajina		X	Direktor Službe državnog trezora Ukrajine i rukovodioci organa unutar Službe državnog trezora Ukrajine.
	8	9	

11. Molimo zaokružite odgovor koji najviše odgovara vašoj situaciji u vezi sa pisanim uputstvima u trezoru:

Dobijeno je 100 % odgovora, među kojima je 52.9% ispitanih zemalja odabralo prvu opciju.

Država	Detaljna uputstva	Neka uputstva	Mali broj uputstava	Ne postoje uputstva	Druga situacija (molimo objasnite)
Albanija					• Interni propisi koje donosi Ministar finansija sa opisima poslova svake organizacione jedinice u organizacionoj strukturi sektora. • Priručnik (uputstvo) o radu automatizovanog sistema trezora. • Svakodnevni poslovni procesi i aktivnosti u automatizovanom sistemu trezora. • Uređenje odnosa sa bankarskim sistemom, uključujući i: (i) prava i obaveze između: Ministarstva finansija – trezora i Centralne banke/poslovnih banaka; (ii) detaljne procese poslovnih aktivnosti.
Jermenija	X				
Azerbejdžan	X				
Belorusija		X			
Bosna i Hercegovina		X			
Bugarska	X				
Hrvatska		X			
Gruzija		X			
Kazakhstan	X				
Kirgistan				X	
Makedonija	X				
Moldavija	X				
Crna Gora	X				
Ruska Federacija	X				
Srbija			X		
Tadžikistan		X			
Ukrajina	X				
	9	5	1	1	1

12. Da li obuka koju pohađaju zaposleni u trezoru obuhvata:

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	Obuku o konceptima i primeni kontrole upravljanja javnim finansijama?		Obuku o postupcima i procedurama koje treba primenjivati u slučaju kada se utvrde nepravilnosti u postupku kontrole upravljanja javnim finansijama?		Obuku o etičkim standardima koje treba primenjivati u postupku obavljanja dužnosti?	
	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
Albanija	X		X		X	
Jermenija			X			
Azerbejdžan		X		X	X	
Belorusija	X		X			X
Bosna i Hercegovina	X		X		X	
Bugarska	X		X		X	
Hrvatska	X		X		X	
Gruzija		X		X		X
Kazakhstan			X		X	
Kirgistan	X			X	X	
Makedonija		X		X		X

Moldavija	X		X		X	
Crna Gora	Svi zaposleni u sektoru trezora su obučeni po svim navedenim pitanjima.					
Ruska Federacija	X		X		X	
Srbija	X					
Tadžikistan		X		X		X
Ukrajina	X		X		X	
	<u>10</u>	4	<u>10</u>	5	<u>10</u>	4
	<u>58.8%</u>	23.5%	<u>58.8%</u>	29.4%	<u>58.8%</u>	23.5%

Uz odgovore na pitanje 12 dostavljeno je 5 pojašnjenja.

Albanija: • "Priručnik o radu automatizovanog sistema trezora usvojen naredbom Ministra finansija 2008. godine. • Svakodnevni poslovni procesi i aktivnosti u automatizovanom sistemu trezora iz 2011. godine. • Etički kodeks koji se primenjuje u sistemu trezora, usvojen naredbom Ministra finansija broj 11712, 09. juna 2011. godine."

Belorusija: Nemamo poseban, zvanično usvojen program obuke, ali se zaposleni obučavaju za ove poslove.

Bosna i Hercegovina: Navedene aktivnosti vezane za obuke su do sada rijetko provođene osim opštih obuka. Budući koncept uvođenja FMC podrazumijeva kompletne obuke.

Hrvatska: Na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Ministarstvo financija donijelo je Program stručne izobrazbe za financijsko upravljanje i kontrole na temelju kojeg se provodi stručna izobrazba za osobe nadležne za koordinaciju razvoja financijskog upravljanja i kontrola (Voditelji za financijsko upravljanje i kontrole, Koordinator za financijsko upravljanje i kontrole). Osim stručne izobrazbe, Središnja harmonizacijska jedinica organizira različite seminare i radionice u cilju stručnog usavršavanja čelnika korisnika proračuna i čelnika unutarnjih ustrojstvenih jedinica koji su odgovorni za financijsko upravljanje i kontrole kao i osoba zaduženih za koordinaciju razvoja financijskog upravljanja (Voditelji za financijsko upravljanje i kontrole, Koordinator za financijsko upravljanje i kontrole).

Ukrajina: Procedure za vršenje interne revizije u organima Službe državnog trezora Ukrajine usvojene su Naredbom Službe državnog trezora Ukrajine (06/08/2012 №175). Svaki zaposleni, prilikom stupanja na radno mesto u obavezi je da prouči ove procedure.

13. Da li se direktoru trezora dostavljaju:

Dobijeno je 17 (100%) odgovora.

	Redovni izveštaji u pisanoj formi i kontrolne liste o rezultatima rada upravljačkog tima		Periodični, ali neredovni (brzinska provera) izveštaji koje dostavljaju zaposleni o problemima u kontroli, obračunskim obrascima i dokumentima		Komentari
Država	Da	Ne	Da	Ne	
Albanija	X		X		• Dnevni izveštaji o dospelim plaćanjima (IT stručnjak generiše ove izveštaje iz baze podataka automatizovanog sistema trezora) • Dnevni izveštaj o neregularnim transakcijama (supervizori u sektoru poslovanja trezora u ROT – regionalnim kancelarijama trezora generišu ove izveštaje uz pomoć automatizovanog sistema trezora). • Dnevno poravnanje priliva i odliva na i sa Jedinstvenog računa trezora (JRT) se podacima iz Centralne banke. Nadzor nad transakcijama u realnom vremenu (preko virtuelne privatne mreže) o transakcijama u okviru Jedinstvenog računa trezora. • Mesečni status bankovnih poravnanja o naplati prihoda koje formalno potvrđuju obe strane: trezor i Centralna banka/poslovne banke. • Mesečna poravnanja gotovinskih tokova između trezora i Centralne banke. • Mesečno praćenje prihoda i rashoda jedinica opšteg nivoa države u izveštajima regionalnih kancelarija trezora.
Jermenija	X				
Azerbejdžan	X		X		
Belorusija	X				Dnevni izveštaji o izvršenim plaćanjima, evidentiranim plaćanjima, saldima itd.
Bosna i Hercegovina		X		X	
Bugarska	X		X		Da, liste za proveru poslovnih rezultata; neki konkretni izveštaji u pisanoj formi; dnevni izveštaji o stanju na Jedinstvenom računu trezora; banovna i druga poravnanja podataka u elektronskom formatu; akcioni plan za postupanje po preporukama internih i eksternih revizora, itd.
Hrvatska	X		X		<i>“Glavnom državnom rizničaru dostavljaju se razni redovni i periodični izvještaji u pisanoj formi.”</i>
Gruzija		X	X		
Kazakhstan	X				
Kirgistan	X		X		
Makedonija		X		X	
Moldavija		X		X	
Crna Gora					Postoji permanenta komunikacija sa svim zaposlenima u trezoru, tako da svaki korisnik ima kompletnu bazu podataka.
Ruska Federacija	X				Direktorima (rukovodiocima) teritorijalnih organa trezora Ruske Federacije dostavljaju se izveštaji.

Srbija	X				
Tadžikistan	X		X		
Ukrajina	X				Direktor trezora Ukrajine svakodnevno u realnom vremenu kontroliše stanje na Jedinstvenom računu trezora uz pomoć informacionog sistema. Direktor trezora redovno dobija rutinske izveštaje u propisanom formatu o izvršenju budžeta u delu naplate prihoda, rashoda, kreditiranja i finansiranja.
	<u>12</u>	4	<u>7</u>	3	
	<u>70.6%</u>	23.5%	41.2%	17.6%	

14. Da li trezor sprovodi redovnu proveru stanja na svim računima u glavnoj knjizi s namerom da utvrdi da li postoje značajne računovodstvene greške ili anomalije? (ovaj izvod se često naziva probni bilans).

Država	Da	Ne	Komentari
Albanija	X		Sektor za poslove trezora vrši redovnu mesečnu proveru izvoda o stanju na računima računa prihoda, rashoda, računima u bankama i računima dospelih obaveza/potraživanja u glavnoj knjizi, radi utvrđivanja eventualnih značajnih računovodstvenih grešaka ili drugih anomalija. Ove greške otklanjaju službenici trezora zaduženi za operativne poslove u saradnji sa zaposlenima zaduženim za IT i funkcionalnu podršku, regionalnim kancelarijama trezora i nadležnim licima u jedinicama opšteg nivoa države. Na godišnjem nivou, ovaj izvod naziva se Probni bilans. Pored navedenog, Sektor za poslove trezora vrši i redovne provere izvoda sa stanja računa imovine i zaliha (ne po stvarnim transakcijama, već po kumulativnim iznosima uvećanja/smanjenja i drugim promenama na njima).
Jermenija	X		
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		Dnevna kompilacija (podataka) iz glavne knjige.
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska	X		
Hrvatska	X		<i>“U Državnoj riznici RH u Sektoru za izvršavanje državnog proračuna-Služba za državno računovodstvo i računovodstvo neprofitnih organizacija vrši se provjera stanja na svim računima u glavnoj knjizi državnog proračuna. Provjera stanja na svim računima u obuhvatu sustava državne riznice tj. računa koje Državne riznica računovodstveno prati i evidentira u glavnoj knjizi državnog proračuna, obavlja se redovno i periodično.”</i>
Gruzija	X		
Kazakhstan	X		
Kirgistan	X		
Makedonija			Vrši se provera stanja na računima.
Moldavija	X		
Crna Gora	X		
Ruska Federacija	X		Svakodnevno.
Srbija	X		
Tadžikistan	X		Imajući u vidu da se u trezoru ne primenjuju principi dvojnog računovodstva, ne priprema se ni probni bilans. Međutim, podaci se redovno proveravaju na osnovu budžetske klasifikacije.
Ukrajina	X		Kreira se lista sa dnevnim saldovima rezultata izvršenja budžeta.
	<u>16</u>	0	
	<u>94.1%</u>		

15. Da li trezor raspolaže skupom sistemski generisanih izveštaja koji se mogu analizirati i ispitati kada su u pitanju transakcije visoke vrednosti ili neuobičajene transakcije?

Država	Da	Ne	Komentari
Albanija	X		Dnevni izveštaj o neuobičajenim transakcijama (supervizori Sektora za poslove trezora u RKT – regionalnim kancelarijama trezora – generišu ove izveštaje uz pomoć automatizovanog sistema trezora).
Jermenija	X		
Azerbejdžan		X	
Belorusija		X	Nemamo zasebne račune, ali raspolažemo podacima o nekim plaćanjima, kao što je na primer, nabavka automobila.
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska	X		
Hrvatska	X		<i>“Informacijski sustav Državne riznice dizajniran je na način da podržava sve faze proračunskog ciklusa od: unosa i održavanja matičnih podataka (proračunske klasifikacije, domaći i inozemni dobavljači); planiranja proračuna (od dodjele limita do izrade prijedloga finansijskog plana proračunskog korisnika); izrade rezervacija sredstava; evidentiranja računa / zahtjeva za plaćanje u glavnoj knjizi državnog proračuna; plaćanje računa (zahtjeva za plaćanje); evidentiranje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u izvještajnom sustavu državne riznice. Sustav državne riznice generira čitav niz izvještaja koji se mogu analizirati, posebno analitička izvješća u kojima su zabilježene sve finansijske transakcije državnog proračuna.”</i>
Gruzija		X	
Kazakhstan	X		
Kirgistan		X	
Makedonija		X	
Moldavija		X	
Crna Gora			Sistem omogućava kreiranje svih izvještaja.
Ruska Federacija	X		
Srbija	X		
Tadžikistan	X		
Ukrajina	X		Informacioni sistem selektuje dokumenta o transakcijama visoke vrednosti (500 hiljada UAH). Zaposleni u organima trezora vizuelno prate neuobičajene transakcije.
	10	6	
	58.8 %	35.3 %	

16. Koja od ponuđenih opcija na najbolji način opisuje situaciju u vezi sa internom revizijom ili kontrolom upravljanja javnim finansijama u trezoru:

17. Da li se u izveštajima interne revizije navode problemi i slabosti interne revizije?

Država	Odeljenje za internu reviziju u trezoru	Odeljenje za internu reviziju Ministarstva finansija	Nezavisna jedinica za internu reviziju	Ne sprovodi se interna revizija	Interna revizija je uređena na drugačiji način	Da li se u izveštajima interne revizije navode problemi i slabosti interne revizije?	
						Da	Ne
Albanija					Jedinica za internu reviziju u trezoru vrši dnevne i mesečne provere rada trezora. Sektor za internu	X	

					reviziju u Ministarstvu finansija vrši godišnju reviziju rada trezora. Vrhovna revizorska institucija vrši godišnju reviziju rada trezora.		
Jermenija		X				X	
Azerbejdžan	X					X	
Belorusija				X			
Bosna i Hercegovina		X				X	
Bugarska					Svako resorno ministarstvo i druge potrošačke jedinice prvog nivoa imaju svoje jedinice za internu reviziju koje vrše reviziju relevantnih sistema kontrole javnih finansija, kao i rada trezora, kao bitnog segmenta tih sistema.	X	
Hrvatska		X				X	
Gruzija		X					X
Kazakhstan	X					X	
Kirgistan		X				X	
Makedonija		X				X	
Moldavija		X				X	
Crna Gora		X				X	
Ruska Federacija	X					X	
Serbia	X					X	
Tadžikistan		X					X
Ukrajina	X					X	
	5	9	0	1	2		
	29.4%	52.9%		5.9%	11.8%		

Uz odgovore na pitanje 17 dostavljeno je 6 pojašnjenja.

Albanija: U trenutku kada se utvrde problemi i slabosti, Odeljenje za internu reviziju u trezoru podnosi izveštaj o uočenim kontrolnim slabostima i problemima Direktor za poslove trezora, koji o uočenim problemima izveštava Generalnog direktora trezora, koji o tome izveštava Vrhovnog službenika za ovlašćenje (Prime Authorizing Officer (PAO)) u slučajevima kada je potrebno dobijanje zvanične saglasnosti za usklađivanje grešaka visoke vrednosti, neuobičajenih transakcija i za otklanjanje i rešavanje problema.

Bugarska: Rukovodilac organizacije formuliše plan aktivnosti za otklanjanje uočenih slabosti i problema i za postupanje u skladu sa preporukama interne revizije.

Hrvatska: *Pretpostavljam da se pitanje odnosi na godišnje izvješće unutarne revizije koje je voditelj jedinice za unutarnju reviziju (unutarnji revizor) dužan pripremiti i dostaviti Središnjoj harmonizacijskoj jedinici, a ne na pojedinačna izvješća o reviziji procesa koje obavlja. Godišnje izvješće unutarne revizije obuhvaća: - pregled obavljenih revizija i, gdje je prikladno, odstupanja od godišnjeg revizijskog plana, uz navođenje razloga odstupanja ili neizvršavanja plana, - glavne zaključke koji se odnose na funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrola te preporuke dane s ciljem poboljšanja poslovanja korisnika proračuna, - aktivnosti koje je poduzeo čelnik korisnika proračuna s ciljem provedbe značajnijih preporuka, te značajne preporuke koje nisu provedene, - sve slučajeve nepridržavanja ili pogrešne primjene zakona i drugih propisa te sumnji na prijevaru, - prijedloge za razvoj unutarnje revizije.*

Gruzija: Interna revizija vrši proveru trošenja budžetskih sredstava u trezoru.

Crna Gora: Interna revizija daje preporuke za poboljšanje internih kontrola.

Ukrajina: Problemi i slabosti uočeni u postupku interne kontrole navode se u zaključku revizijskog izveštaja revizije koji sadrži i preporuke za otklanjanje uočenih slabosti.

18. Da li se u trezoru sprovodi periodična procena rizika poslovanja trezora kojom se utvrđuju slabe tačke i odgovarajuće korektivne mere:

19. Da li je utvrđena procedura kojom se propisuju radnje za otklanjanje slabosti i da li su te radnje delotvorne?

Dobijeno je 100% odgovora na oba pitanja.

	Da li se u trezoru sprovodi periodična procena rizika poslovanja trezora kojom se utvrđuju slabe tačke i odgovarajuće korektivne mere			Da li je utvrđena procedura kojom se propisuju radnje za otklanjanje slabosti i da li su te radnje delotvorne?	
Country	Da, procena rizika se sprovodi najmanje jednom godišnje	Da, procena rizika se sprovodi, ali ređe od jednom godišnje	Ne vrši se periodična procena rizika	Da	Ne
Albanija	X			X	
Jermenija			X		
Azerbejdžan			X		
Belorusija			X		X
Bosna i Hercegovina	X			X	
Bugarska	X			X	
Hrvatska		X		X	
Gruzija			X		
Kazakhstan	X			X	
Kirgistan			X		
Makedonija			X		
Moldavija	X				X
Crna Gora	Procena rizika sprovodi se permanentno, a ne periodicno.				X
Ruska Federacija	X			X	
Srbija	X				X
Tadžikistan			X		
Ukrajina			X		
	7	1	8	6	4
	41.2%	5.9%	47.1%	35.3%	23.5%

Uz odgovore na pitanje 18 dostavljeno je 6 pojašnjenja.

Albanija: "•Procena rizika poslovanja trezora vrši se pomoću registra odobrenja, koji je razvijen 2010. godine uz tehničku pomoć Poljske. Učestalost kontrola (procene rizika) zavisi od proširenja funkcija trezora. Registar sadrži sve informacije o oblastima koje su podložnije rizicima i preporuke o merama za otklanjanje rizika. • Procena rizika u oblasti upravljanja gotovinom i elektronskih plaćanja vrši se svakodnevno. • Procena rizika u oblasti računovodstva vrši se jednom godišnje. • Redovni poslovi trezora se evaluiraju jednom mesečno kako bi se obezbedilo da se budžetska sredstva koriste isključivo u svrhe predviđene zakonom i u skladu sa važećim propisima; da bi se obezbedila transparentnost informacija o načinu na koji se troši novac poreskih obveznika. Cilj ovih provera je i da se obezbedi da trezor radi na način koji odgovara potrebama korisnika u skladu sa ciljevima politika i da se te aktivnosti sprovode u skladu sa planovima i programima."

Bugarska: Na osnovu Zakona o internoj kontroli javnih finansija rukovodioci organa i organizacija državne uprave zaduženi su za poslove upravljanja rizikom. Upravljanje rizikom podrazumeva utvrđivanje, procenu i kontrolu nad mogućim događajima ili situacijama koje bi mogle da imaju negativan uticaj na ostvarenje dugoročnih i kratkoročnih ciljeva organizacije i usmereno je ka pružanju razumnog uverenja da će ti ciljevi biti ostvareni. Da bi mogli da obavljaju ove poslove, rukovodioci organizacija moraju da usvoje strategiju koja se ažurira svake tri godine, odnosno kad god dođe do materijalnih promena u okruženju. Kontrolne aktivnosti u sprečavanju i otklanjanju rizika obavezno se analiziraju najmanje jednom godišnje.

Hrvatska: Samostalna služba za unutarnju reviziju (Odjel za unutarnju reviziju sustava Državne riznice i fondova Europske unije), na temelju Godišnjeg plana unutarne revizije Ministarstva

financija, vrši reviziju procesa koji se obavljaju u Državnoj riznici čiji je rezultat nalaz revizije odnosno izvješće o reviziji određenog procesa. U izvješću se navodi: opseg revizije, cilj revizije, cilj poslovnog procesa, metode revizije itd., opis revidiranog procesa, nalazi i preporuke po kontrolnim ciljevima. Kao dio sadržaja revizorskog izvješća uključeni je i komentar o ključnim rizicima i povezanim nalazima.

Ruska Federacija: Procena rizika vrši se mesečno tokom sastanka nadzornog odbora trezora Ruske Federacije.

Ukrajina: Nije utvrđena normativnim dokumentima.

Uz odgovore na pitanje 19 dostavljeno je 3 pojašnjenja.

Albanija: Dnevni izveštaji o praćenju neuobičajenih transakcija. Dnevni izveštaji o neplaćenim računima itd.

Bugarska: Načelno, rukovodioci organizacija nadležni su za uvođenje relevantnih kontrolnih aktivnosti, uključujući i izradu i usvajanje pisanih politika i procedura, koje se utvrđuju za potrebe pružanja razumnog uverenja da su rizici smanjeni na prihvatljiv nivo, koji je definisan u procesu upravljanja rizikom. Kontrolne aktivnosti moraju da budu adekvatne, a trošak njihovog sprovođenja ne sme da prevazilazi očekivane koristi. Rukovodioci organizacija su takođe obavezni da uspostave sistem za praćenje finansijskog upravljanja i kontrole za potrebe procene adekvatnosti ovih procesa i da bi omogućili blagovremeno ažuriranje svaki put kad dođe do promene okolnosti.

Hrvatska: U Planu djelovanja čelnik i nadležno rukovodstvo korisnika proračuna za svaku usuglašenu preporuku određuju: planirane aktivnosti u cilju provedbe preporuka, osobu zaduženu za provedbu i planirani rok provedbe preporuke. Radnje za otklanjanje slabosti se djelotvorno provode ovisno o mogućnostima djelovanja i otklanjanja slabosti. Postoje situacije kod kojih nije moguće otkloniti određene slabosti dok se ne osiguraju pretpostavke za njihovo otklanjanje (tehničke, zakonodavne itd.).

20. Da li se direktoru trezora dostavljaju:

Dobijeno je 100 % odgovora.

	Redovni pisani izveštaji iz odeljenja za informacione tehnologije o radu sistema i problemima		Najmanje jednom godišnje, izveštaji o pitanjima i problemima u integritetu sistema od strane nezavisnog eksperta		Komentari
Država	Da	Ne	Da	Ne	
Albanija	X			X	Problemi sa radom sistema (pad sistema) prijavljuju se ATU-Albanska telekomunikaciona unija (nezavisna, privatna kompanija) na svakodnevnoj osnovi. Problemi sa obimom transakcija identifikuju se svakodnevno u procesu dnevnog sravnjivanja koji vrše zaposleni u trezoru. O ostalim problemima izveštava se kada se dogode. Godišnji rezultati/analiza strategija.
Jermenija		X		X	
Azerbejdžan	X			X	
Belorusija		X		X	
Bosna i Hercegovina	X			X	
Bugarska	X			X	Da, podnose se pisani izveštaji u vezi sa konkretnim problemima u funkcionisanju sistema. Tehnološko odeljenje, koje je zaduženo za održavanje i razvoj SEBRA sistema sertifikovano je u skladu sa ISO 27001 – standardom za upravljanje sistemom bezbednosti informacija i predmet je redovne revizije i sertifikacije usaglašenosti sa standardima. Pored ISO 27001 sertifikata, kompanija ima i ISO 9001 sertifikat i predmet je redovne revizije, kako bi se obezbedilo postojanje efektivnog sistema upravljanja kvalitetom.
Hrvatska	X			X	<i>“Osiguranje kontinuiranog i nesmetanog rada informacijskog sustava državne riznice prati se posebnom pozornošću. Sve informacije koje se odnose na rad sustava šalju se nadležnim osobama, ali i korisnicima sustava, ovisno o kakvim se informacijama radi. Posebno se prate, eventualni, problemi kao što su usporen ili onemogućen rad na samom sustavu. Ukoliko dođe do većih problema, kao što je npr. zagušenje sustava, informacije se žurno prosleđuju rukovoditeljima, odnosno, nadležnim osobama. Svaki incident se posebno dokumentira.”</i>
Gruzija	X			X	
Kazakhstan	X				
Kirgistan		X		X	
Makedonija		X		X	
Moldavija		X		X	
Crna Gora	X				
Ruska Federacija	X		X		Direktoru trezora Ruske Federacije dostavljaju se redovni izveštaji o o funkcionisanju sistema, iz Odeljenja za informacione tehnologije.
Srbija	X				
Tadžikistan		X		X	
Ukrajina		X			Dostavljanje izveštaja o radu sistema od strane Odseka za informacione tehnologije, predviđeno je naredbama trezora.
	10	7	1	12	
	58.8 %	41.2 %	5.88%	70.6 %	

21. U slučaju kada se interna revizija sprovodi u trezoru, da li interni revizori sprovode analizu i izrađuju izveštaje o adekvatnosti kontrolnih procedura informacionih sistema u trezoru:

Država	Da, takva analiza se sprovodi i izveštaj se izrađuje najmanje jednom godišnje	Da, takva analiza se sprovodi i izveštaj se izrađuje, ali ređe od jednom godišnje	Ne sprovode se takve analize	Komentari
Albanija			X	Automatizovani računovodstveni sistem trezora pušten je u rad 2011. godine. Interni revizori se još uvek obučavaju za ove poslove. Trenutno u Albaniji ne postoji odgovarajući nivo ekspertize za vršenje ovih kontrola.
Jermenija			X	
Azerbejdžan		X		
Belorusija			X	
Bosna i Hercegovina	X			
Bugarska		X		U skladu sa planom rada interne revizije.
Hrvatska		X		<i>“Budući da je Služba za razvoj i podršku poslovno-informacijskom sustavu Državne riznice ustrojena kao posebna ustrojstvena jedinica unutar Državne riznice, interna revizija obuhvaća i poslovne procese unutar navedene ustrojstvene jedinice. Dakle, interni revizori provode reviziju poslovnih procesa unutar ustrojstvene jedinice, ali ne i revizije informacijskog sustava državne riznice.”</i>
Gruzija			X	
Kazakhstan	X			
Kirgistan			X	
Makedonija		X		
Moldavija			X	
Crna Gora		X		
Ruska Federacija	X			
Srbija	X			
Tadžikistan			X	
Ukrajina		X		Informacije o adekvatnosti sistema kontrolnih procedura u informacionim sistemima trezora sadržane su u zaključcima izveštaja o revizorskim testovima.
	4	6	<u>7</u>	

22. Da li se čuva kontrolna evidencija o svim intervencijama administratora sistema u održavanju informacionih sistema?

Dobijeno je 16 odgovora (97.2%)

Država	Postoji kontrolna evidencija i redovno se razmatra	Postoji kontrolna evidencija, ali se ne razmatra redovno	Ne postoji kontrolna evidencija	Komentari
Albanija	X			
Jermenija	X			
Azerbejdžan		X		
Belorusija			X	
Bosna i Hercegovina		X		
Bugarska		X		U toku je projekat čiji je cilj da uspostavi sisteme za generisanje redovnih izveštaja/vršenje redovnih provera.
Hrvatska	X			<i>“Uslugu hostinga i sistemskog administriranja informacijskog sustava državne riznice (SAP) prema ITIL metodologiji obavlja, temeljem SLA ugovora, FINA (Financijska agencija). Ministarstvo financija prati provođenje SLA ugovora koji obvezuje FINA-u o pružanju određene kvalitete usluge što podrazumijeva i čuvanje kontrolne evidencije o svim intervencijama administratora na sustavu. U samom informacijskom sustavu državne riznice (SAP) postoji evidencija, kao i sam zapis u SAP-u, o bilo kakvoj intervenciji.”</i>
Gruzija		X		
Kazakhstan	X			
Kirgistan			X	
Makedonija				
Moldavija		X		
Crna Gora		X		
Ruska Federacija		X		
Srbija	X			
Tadžikistan			X	
Ukrajina		X		Čuva se kontrolna evidencija svih intervencija sistem administratora na informacionim sistemima. Ova evidencija dostupna je na zahtev rukovodilaca organa trezora.
	5	8	3	
	29.4%	47.1%	17.6%	

23. Da li u trezoru postoji pisani plan za kontinuitet rada sistema i plan za otklanjanje posledica kvarova?

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	Plan postoji i testira se najmanje jednom godišnje	Plan postoji i testira se, ali ređe od jednom godišnje	Plan postoji, ali se nikad ne testira	Ne postoji takav plan	Komentari
Albanija	x				
Jermenija			x		
Azerbejdžan		x			
Belorusija				x	
Bosna i Hercegovina		x			
Bugarska	x				Pored toga što postoji plan za otklanjanje posledica kvarova (Ministarstvo finansija ima centar za otklanjanje posledica kvarova, koji se nalazi u drugom gradu), takođe postoji i primarna i udaljena lokacija (više od 5 kilometara) za čuvanje kopija (backup) sistema gde se podaci kopiraju sinhronizovano. U slučaju da dođe do kvara ili pada sistema na primarnoj lokaciji, poslovi se automatski prebacuju na rezervnu lokaciju bez ikakvih gubitaka. Procedura za prebacivanje poslova na rezervnu lokaciju i nazad sa nje testira se redovno svake godine, po utvrđenom rasporedu.
Hrvatska		x			<i>"Pisani plan za kontinuitet rada IT sustava i plan za otklanjanje posledica kvarova („disaster recovery procedure“) postoji, ali i on je u domeni FINA-e, kao sastavni dio SLA ugovora. Testiranje se provodi, najčešće, kada se mijenjaju određene hardverske komponente."</i>
Gruzija			x		
Kazakhstan	x				
Kirgistan			x		
Makedonija				x	
Moldavija				x	
Crna Gora		x			
Ruska Federacija		x			
Srbija	x				
Tadžikistan				x	
Ukrajina		x			Pisani plan za kontinuitet rada sistema i otklanjanje kvarova propisan je naredbom trezora.
	4	6	3	4	
	23.5%	35.3%	17.6%	23.5%	

PART B Kontrola finansijskog upravljanja i procesa plaćanja

24-25. Koji od navedenih odgovora najbolje odgovara ulozi trezora, odnosno ulozi Ministarstva finansija u procesu kupovine roba i usluga?

Država	Trezor, odnosno Ministarstvo finansija daje prethodnu saglasnost svim budžetskim korisnicima za kupovinu roba ili usluga pre sklapanja ugovora	Trezor, odnosno Ministarstvo finansija daje prethodnu saglasnost samo u slučaju kada budžetski korisnik kupuje robe i usluge iznad određenog iznosa, pre sklapanja ugovora	Trezor, odnosno Ministarstvo finansija nema nikakvu ulogu u nabavci roba i usluga pre sklapanja ugovora	Molimo navedite iznos	Molimo vas da navedete procentualnu procenu visine plaćanja ispod definisanog iznosa
Albanija			X		
Jermenija			X		
Azerbejdžan	X				
Belorusija			X		
Bosna i Hercegovina			X		
Bugarska			X		
Hrvatska		X			
Gruzija			X		
Kazakhstan	X				
Kirgistan	X				
Makedonija		X			
Moldavija			X		
Crna Gora			X		
Ruska Federacija			X		
Srbija			X		
Tadžikistan			X		
Ukrajina			X		
	3	2	12		
	17.6%	11.8%	70.6%		

Uz odgovore na pitanje 24 dostavljeno 6 pojašnjenja.

Albanija: Trezor je u procesu razvijanje modula za odobravanje preuzimanja obaveza (nabavke) da bi imao ulogu u njihovom odobravanju preko automatizovanog računovodstvenog sistema trezora.

Belorusija: Saglasno trenutno važećim propisima, trezoru se dostavljaju već zaključeni ugovori.

Bugarska: U svakom direktnom budžetskom korisniku prvog nivoa primenjuju se procedure za dobijanje prethodnog odobrenja, da bi se utvrdilo da li postoji dovoljno sredstava na odgovarajućim budžetskim aproprijacijama, kao i da su preuzete obaveze u skladu sa limitima utvrđenim srednjoročnim okvirom rashoda.

Hrvatska: Zakonom o proračunu utvrđeno je da proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze na teret državnog proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene državnim proračunom. Visina i namjena sredstava utvrđena proračunom određuje mogućnost preuzimanja obveza proračunskog korisnika. Ministarstvo financija ne izdaje prethodne suglasnosti kod pojedinačnog sklapanja ugovora. Međutim, ukoliko se radi o obvezama koje dopijevaju u slijedećim godinama potrebna je suglasnost Vlade RH ili ministra financija. Vlada RH, na prijedlog ministra financija, daje suglasnost za preuzimanje obveza po ugovorima koje zahtijevaju plaćanje u slijedećim godinama u slučajevima kada ukupna obveza prelazi iznos od 10.000.000,00 mil kuna. U

ostalim slučajevima suglasnost za preuzimanje obveza, na teret proračuna idućih godina, daje ministar financija.

Macedonia: Za razvojne programe.

Ukraine: Ukrajinski propisi ne propisuju obavezu za budžetske korisnike da traže prethodno odobrenje u postupku nabavke roba i usluga.

26. Koji procenat nabavki iz sredstava državnog budžeta se kontroliše preko naloga za nabavku koji se generišu u automatizovanom računovodstvenom sistemu i šalju dobavljačima za evidentiranje preuzimanja obaveza?

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	100% svih plaćanja se vrši preko sistemski generisanih naloga;	više od 75% ali manje od 100% plaćanja se vrši preko sistemski generisanih naloga;	više od 50% ali manje od 75% plaćanja se vrši preko sistemski generisanih naloga;	manje od 50% plaćanja se vrši preko preko sistemski generisanih naloga;	ni jedno plaćanje se ne vrši preko preko sistemski generisanih naloga za plaćanje.
Albanija	X				
Jermenija				X	
Azerbejdžan	X				
Belorusija	X				
Bosna i Hercegovina					X
Bugarska					X
Hrvatska	X				
Gruzija					X
Kazahstan	X				
Kirgistan			X		
Makedonija					X
Moldavija	X				
Crna Gora					X
Ruska Federacija					X
Srbija	X				
Tadžikistan					X
Ukrajina					X
	7	0	1	1	8
	41.2%	0%	5.9%	5.9%	47.1%

Uz odgovore na pitanje dostavljeno je 5 komentara:

Albanija: Organi opšteg nivoa države dostavljaju naloge za kupovinu (ugovore sa dobavljačima) regionalnim kancelarijama trezora tri dana po zaključivanju takvih ugovora. Ugovori se ručno evidentiraju u automatizovanom računovodstvenom sistemu trezora.

Bugarska: Po zakonu, direktni budžetski korisnici imaju limite za izmirivanje obaveza; od 2014. godine novim Zakonom o javnim finansijama biće propisani i limiti za preuzimanje obaveza. Preuzete obaveze evidentiraju se u računovodstvenom sistemu direktnog budžetskog korisnika po potpisivanju ugovora. Iznos preuzete obaveze se umanjuje, kada se u računovodstveni sistem evidentira izmirenje odgovarajuće obaveze/plaćanje po tom osnovu. Postojeće procedure i izveštaji omogućuju Ministarstvu finansija redovno praćenje procesa preuzimanja obaveza i izvršenja plaćanja.

Hrvatska: Proračunski korisnici državnog proračuna obvezni su evidentirati račune u svojim poslovnim knjigama nakon što se provedu obvezne računovodstvene kontrole. Proračunski korisnici u sustavu državne riznice čiji su informacijski sustavi za upravljanje financijama (FMIS) povezani sa informacijskim sustavom državne riznice (FMIS) informacije o stvorenoj

obvezi unose u svoj FMIS. S obzirom da su sustavi integrirani ista informacija o stvorenoj obvezi se vidi u FMIS-u državne riznice tj. u glavnoj knjizi državnog proračuna. Proračunski korisnici kojima FMIS sustav nije povezan s FMIS sustavom državne riznice stvorenu obvezu evidentiraju dvaput, u svom IT sustavu i u IT sustavu državne riznice. Sve evidentirane obveze (računi) (bez obzira da li su prenesene iz FMIS-a proračunskog korisnika ili unesene u FMIS državne riznice) plaćaju se preko sustava državne riznice, preko jedinstvenog računa državnog proračuna. Devizni računi Ministarstva financija plaćaju se, također preko FMIS-a državne riznice, putem naloga za plaćanje generiranih iz FMIS-a poluautomatskim procesom. Minorni dio deviznih plaćanja koji se izvršavaju preko deviznih specijalnih računa korisnika proračuna plaćaju se izvan JRR-a te se u sustav državne riznice evidentiraju naknadno (nakon zaprimanja izvoda ili temeljnica).

Ruska Federacija: Nije primenljivo.

Ukrajina: Zakonom je utvrđena obaveza da budžetski korisnici dostavljaju registre sa obavezama i prateću dokumentaciju u papirnom i elektronskom formatu, a plaćanja se izvršavaju na osnovu dostavljenih računa.

27. Da li se prijem roba ili usluga evidentira u automatizovanom računovodstvenom sistemu?

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	Da	Ne	Molimo da pojasnite na koji način se evidentiraju:
Albanija		X	Jedinice opšteg nivoa države nemaju pristup automatizovanom računovodstvenom sistemu trezora. One podnose dokumentaciju o transakcijama rashoda regionalnim kancelarijama trezora koje ih unose u automatizovani računovodstveni sistem trezora.
Jermenija		X	Evidencije se vode ručno.
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska	X		
Hrvatska	X		
Gruzija		X	Zahtevi za plaćanje se pripremaju u automatizovanom sistemu, u kojem se nalaze svi referentni podaci o prijemu roba i usluga.
Kazakhstan	X		
Kirgistan	X		
Makedonija		X	There is no automated accounting system.
Moldavija		X	Informacije o prijemu roba i usluga čuvaju se u računovodstvenim sistemima budžetskih korisnika, a ne u trezoru.
Crna Gora	X		
Ruska Federacija		X	Svaka agencija vodi svoje računovodstvo.
Srbija		X	U pomoćnim knjigama direktnih budžetskih korisnika.
Tadžikistan		X	Ove evidencije se nisu vodile u starom sistemu. U novom sistemu evidentiraju se računi. (со стороны БО)
Ukrajina		X	Budžetski korisnici unose informacije o prijemu roba i usluga u svoje informacione sisteme ili ih unose ručno u računovodstvene knjige. Na isti način unose i informacije o nastalim/dospelim obavezama po ovom osnovu.
	8	9	
	47.1%	52.9%	

28. Da li se prijem pravilno obrađene fakture evidentira u automatizovanom računovodstvenom sistemu (ovo bi najčešće trebalo da preuzetu obavezu pretvori u dospelo plaćanje – obavezu)?

Država	Da	Ne	Molimo pojasnite na koji način se evidentira:
Albanija		X	Fakture se evidentiraju ručno u računovodstvenom sistemu trezora, a unose ih službenici (stručnjaci) u regionalnim kancelarijama trezora. Sistem generiše elektronske naloge za plaćanje koje šalje Centralnoj banci, koja zatim obrađuje i šalje grupne naloge poslovnim bankama. Poslovne banke, na osnovu ovoga, vrše prenos sredstava na račune dobavljača. Pored ovoga, pristup automatizovanom računu trezora ima 5 budžetskih korisnika, koji imaju sva ovlašćenja da samostalno evidentiraju dokumenta o transakcijama rashoda. U ovim slučajevima, zaposleni u regionalnim kancelarijama trezora samo vrše odobravanje računa i kreiraju elektronske naloge za plaćanja (grupne naloge), koje centralni trezor šalje Centralnoj banci, koja ih prosleđuje poslovnim bankama.
Jermenija		X	Evidencije se vode ručno.
Azerbejdžan	X		
Belorusija	X		
Bosna i Hercegovina	X		
Bugarska	X		
Hrvatska	X		
Gruzija		X	Zahtevi za plaćanje se pripremaju u automatizovanom sistemu, u kojem se nalaze svi referentni podaci o prijemu roba i usluga.
Kazakhstan	X		
Kirgistan	X		
Makedonija		X	Ne postoji automatizovani računovodstveni sistem.
Moldavija		X	U organizaciji.
Crna Gora	X		
Ruska Federacija		X	U Ruskoj Federaciji faktura/račun se ne koristi za priznavanje dospelih plaćanja/obaveza.
Srbija	X		
Tadžikistan		X	Ove evidencije se nisu vodile u starom sistemu. U novom sistemu evidentiraju se računi. (со стороны БО)
Ukrajina		X	Odgovor na ovo pitanje isti je kao i za prethodno.
	9	8	
	52.9%	47.1 %	

29. Po prijemu roba ili usluga i fakture od dobavljača, budžetski korisnici pripremaju nalog ili zahtev za plaćanje. Koji od ponuđenih odgovora najbolje opisuje način na koji se ovakvi zahtevi ili nalozi za plaćanje pripremaju:

Dobijeno je 100 % odgovora.

Država	Pomoću automatizovanog računovodstvenog sistema i podnose ga budžetski korisnici direktno na plaćanje, preko sistema, po dobijanju odobrenja unutar budžetskog korisnika;	Pomoću automatizovanog računovodstvenog sistema, ali se podnose trezoru na konačno odobrenje;	Ručno, na ručnom zahtevu za plaćanje i podnose se trezoru na odobrenje i unošenje u automatizovani računovodstveni sistem;	Drugi proces. Molimo pojasnite.
Albanija		X		
Jermenija			X	
Azerbejdžan	X			
Belorusija		X		
Bosna i Hercegovina	X			
Bugarska				X (Za sve budžetske korisnike, (izuzev opština municipalities) – nalozi za plaćanje generišu se elektronskim putem preko Sistema za elektronska plaćanja iz budžeta (SEBRA), a odobravaju ih relevantni direktni budžetski korisnici/potrošačke jedinice prvog nivoa (First Level Spending Unit (FLSU)) na osnovu limita rashoda koje utvrđuje trezor – Ministarstvo finansija (limiti se utvrđuju za sve direktne budžetske korisnike na osnovu budžetskih aproprijacija koje odobrava i usvaja Parlament). Opštine primenjuju istu proceduru, ali samo u slučaju subvencija iz državnog budžeta – trezor, odnosno Ministarstvo finansija odobrava opštinske naloge za plaćanje u okviru utvrđenih limita).
Hrvatska		X		
Gruzija	X			
Kazahstan		X		
Kirgistan		X		
Makedonija			X	
Moldavija			X	
Crna Gora		X		
Ruska Federacija				X (svaka agencija priprema nalog za plaćanje u svom automatizovanom računovodstvenom sistemu i šalje ga preko EDMS trezoru Ruske Federacije na odobravanje).
Srbija	X			
Tadžikistan			X	
Ukrajina		X		

	4	<u>7</u>	4	2
	23.5%	41.2%	23.5%	11.8%

30. Kada trezor prihvatiti zahtev za plaćanje, na osnovu čega se plaćanje izvršava?

Dobijeno je 13 odgovora (76.5%).

Država	Na osnovu datuma kada plaćanje dospeva, koji se utvrđuje na osnovu datuma prijema roba, usluga i fakture;	Na osnovu datuma kada plaćanje dospeva, koji utvrđuje budžetski korisnik;	Trezor vrši plaćanje u što skorijem roku, na osnovu raspoloživih sredstava, po principu FIFO;	Trezor vrši plaćanja u što skorijem roku, na osnovu raspoloživih sredstava, na bazi prioriteta koje određuje trezor.	Druga situacija, molimo pojasnite
Albanija			X		
Jermenija			X		
Azerbejdžan					
Belorusija				X	
Bosna i Hercegovina					
Bugarska					Plaćanja se vrše samo u ukoliko su okviru limita rashoda i po dobijanju odobrenja direktnih budžetskih korisnika (poravnanja se vrše narednog dana), pod uslovu da na jedinstvenom računu trezora postoje raspoloživa sredstva. Plaćanja se vrše na FIFO principu. Direktni budžetski korisnici prvog nivoa mogu da utvrde prioritete za plaćanje potrošačkih jedinica u okviru svojih sistema i u skladu sa datumom dospeća na ugovoru ili na osnovu drugih uslova i kriterijuma za plaćanje.
Hrvatska					Na temelju Zakona o proračunu (Narodne novine, broj: 87/08 i 136/12) ministar financija donio je Pravilnik o načinu i uvjetima izvršavanja državnog proračuna te o načinu povrata sredstava u državni proračun i vođenja evidencija o povratu sredstava (Narodne novine, broj 48/11) kojim su propisani način i uvjeti izvršavanja državnog proračuna. Zahtjevi za plaćanje odobravaju se prema datumu dospjeća plaćanja u skladu s raspoloživim sredstvima državnog proračuna. Elementi računa koji se unose u sustav državne riznice moraju biti vjerodostojni i moraju odgovarati elementima originalnog dokumenta na temelju kojeg se unose. Datum dospjeća mora biti identičan datumu dospjeća na računu. Budući da račun zaprima korisnik proračuna on je odgovoran da datum dospjeća odgovara originalnom dokumentu.
Gruzija					
Kazakhstan				X	
Kirgistan				X	
Makedonija					U saglasnosti sa zahtevima koje podnose budžetski korisnici, na osnovu projekcija. U saglasnost sa podnesena traženja bužetskih korisnika, u skladu sa proekcija
Moldavija				X	

Crna Gora			X		
Ruska Federacija					U roku od 3 dana od dana podnošenja zahteva za isplatu gotovinskih sredstava trezoru Ruske Federacije. U skladu sa FIFO principom.
Srbija					
Tadžikistan			X		
Ukrajina					Plaćanja vrši trezor u što skorijem roku u zavisnosti od raspoloživosti sredstava, na bazi prioriteta koje utvrđuje (trezor) i u skladu sa propisima.
	0	0	4	4	5
	0%	0%	23.5%	23.5%	29.4%

31. Molimo izaberite odgovor koji najbolje odgovara vašoj situaciji:

Dobijeno je 17 (100%) odgovora.

Država	Ključne odluke, uključujući odobranja celog procesa plaćanja, donose se u automatizovanom računovodstvenom sistemu;	Najveći broj odluka o procesu plaćanja donosi se u automatizovanom računovodstvenom sistemu, ali su praćene dodatnim ručno obrađenim i potpisanim obrascima;	Proces plaćanja se u najvećem broju slučajeva obrađuje van automatizovanog računovodstvenog sistema i samo se plaćanja izvršavaju putem sistema;	Plaćanje se u potpunosti obrađuje i izvršava ručno.
Albanija		x		
Jermenija			x	
Azerbejdžan		x		
Belorusija	x			
Bosna i Hercegovina		x		
Bugarska		x		
Hrvatska	x			
Gruzija	x			
Kazakhstan	x			
Kirgistan			x	
Makedonija			x	
Moldavija			x	
Crna Gora		x		
Ruska Federacija	x			
Srbija	x			
Tadžikistan			x	
Ukrajina		x		
	6	6	5	0
	35.3%	35.3%	29.4%	0%

Uz odgovor na ovo pitanje dostavljeno je i 2 pojašnjenja.

Hrvatska: Gotovo sve odluke o procesu plaćanja donose se u automatiziranom računovodstvenom sustavu državne riznice osim plaćanja zahtjeva za plaćanje koji se izvršavaju preko deviznih specijalnih računa donacija, darovnica i zajmova u poslovnim bankama. Sva plaćanja sa specijalnih računa evidentiraju se po primitku izvoda (temeljnice) ručno u Državnoj riznici u Službi za državno računovodstvo i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Ukrajina: U automatizovanom sistemu, kontrole se vrše prilikom evidentiranja budžetskih obaveza do iznosa budžetskih aproprijacija; budžetske finansijske obaveze – do iznosa evidentiranih obaveza; izvršenje plaćanja do iznosa **otvorenih aproprijacija**

up to the amount of open appropriations (открытых бюджетных ассигнований)

32. Koliko različitih službenika je uključeno u proces plaćanja (neposredno po odobravanju budžeta, pa sve do konačnog izvršenja plaćanja), bilo u pripremu, proveru ili odobravanje ključnih faza:

Dobijeno je 100% odgovora.

U budžetskom korisniku

Država	1-2	3-4	5-6	6-7	7-8	Više od 8	Ne znam
Albanija		X					
Jermenija							x
Azerbejdžan		X					
Belorusija							x
Bosna i Hercegovina		X					
Bugarska			x				
Hrvatska		X					
Gruzija		X					
Kazakhstan		X					
Kirgistan		X					
Makedonija							x
Moldavija		X					
Crna Gora	X						
Ruska Federacija		X					
Srbija		X					
Tadžikistan	X						
Ukrajina			x				
	2	10	2	0	0	0	3
	11.8%	58.8%	11.8%	0%	0%	0%	17.6%

Ne unutar budžetskog korisnika, već u eksternim organima kao što su trezor, Ministarstvo finansija ili drugi.

Država	1-2	3-4	5-6	6-7	7-8	Više od 8	Ne znam
Albanija		X					
Jermenija		X					
Azerbejdžan		X					
Belorusija						x	
Bosna i Hercegovina	X						
Bugarska		X					
Hrvatska		X					
Gruzija		X					
Kazakhstan		X					
Kirgistan		X					
Makedonija						x	
Moldavija			x				
Crna Gora	X						
Ruska Federacija		X					
Srbija		X					
Tadžikistan		X					
Ukrajina					x		
	2	11	1	0	1	2	0
	11.8%	64.7%	5.9%	0%	5.9%	11.8%	0%

Uz odgovor na ovo pitanje dostavljen je 3 komentara.

Belorusija: Broj službenika u budžetskim korisnicima varira u zavisnosti od funkcija/obima nadležnosti tog budžetskog korisnika.

Bugarska: Samo u ključnim fazama procesa plaćanja: evidentiranje ugovora/faktura; ex-ante kontrola; priprema naloga za plaćanje; sistem dva potpisa; odobrenja direktnih budžetskih korisnika; utvrđivanje limita potrošnje – Ministarstvo finansija/trezor.

Hrvatska: *Kod proračunskog korisnika sustav autorizacija dijeli se na osobe autorizirane za unos računa (status F) i na osobe ovlaštene za promjenu statusa računa (iz statusa F u status Z) koja u informacijskom sustavu državne riznice znači potpisivanje računa koji postaje dokument zahtjev za plaćanje. U državnoj riznici ta informacija znači da je ovlaštena osoba proračunskog korisnika odobrila za plaćanje zahtjev za plaćanje. Jedino zahtjevi za plaćanje u statusu Z mogu biti plaćeni. Broj autoriziranih osoba varira od najmanje 4 (2 za unos zahtjeva, 2 za promjenu statusa) pa do 8 ljudi ovisno o proračunskom korisniku. U državnoj riznici posebno su autorizirane osobe koje odobravaju zahtjeve za plaćanje na izvršenje. Autorizirane osobe ovlaštene su za odobravanje zahtjeva prema korisnicima proračuna za koje su nadležni prema opisu radnog mjesta. Broj autoriziranih osoba varira, a najčešće ih je 4. Postoje još i rukovodioci koji imaju proširen sustav autorizacija za rad u riznici, a koji se ne odnosi samo na proces plaćanja.*

DEO C Kontrola upravljanja javnim finansijama i proces naplate prihoda

33. Odaberite odgovor koji najbolje odgovara načinu na koji se u vašoj zemlji vrši naplata prihoda:

Dobijeno je 17 (100%) odgovora.

Država	Organi za naplatu prihoda su u potpunosti nadležni za donošenje svih odluka i sprovođenje kontrola u oblasti naplate prihoda;	Organi za naplatu prihoda, vrše naplatu i evidenciju svih prihoda; drugi organ vrši proveru tačnosti i kompletnosti naplate i evidencije;	Sve prihode evidentira Trezor, a organi za naplatu prihoda dostavljaju redovne izveštaje o naplati;	Naplata prihoda je uređena na drugačiji način, molimo opišite.
Albanija	x			
Jermenija	x			
Azerbejdžan			x	
Belorusija			x	
Bosna i Hercegovina	x			
Bugarska				Organi zaduženi za naplatu prihoda (bilo koji organ opšteg niva države nadležan za naplatu javnih sredstava, bilo poreskih ili neporeskih) su u potpunosti odgovorni za sve odluke i kontrole koje se tiču naplate prihoda. U isto vreme svi prihodi/primanja se svakodnevno centralizuju na Jedinstvenom računu trezora kod Narodne banke Bugarske preko "režima prelaznih računa". Svi direktni budžetski korisnici prvog nivoa i organi zaduženi za naplatu prihoda dostavljaju redovne (mesečne, kvartalne i godišnje) izveštaje Ministarstvu finansija.
Hrvatska	x			
Gruzija			x	
Kazakhstan			x	
Kirgistan	x			
Makedonija				Poreska uprava i Uprava carina vrše naplatu poreskih prihoda, a Državni trezor ih evidentira.
Moldavija			x	
Crna Gora		x		
Ruska Federacija		x		
Srbija	x			
Tadžikistan			x	
Ukrajina			x	
	6	2	7	2
	35.3%	11.8%	41.2%	11.8%

34. Da li su koraci navedeni u tabeli u daljem tekstu sastavni deo procesa naplate prihoda u vašoj zemlji?

Dobijeno je 17 (100%) odgovora.

	Dužnik (pravno ili fizičko lice koje duuguje sredstva) u obavezi je da izvrši javno plaćanje na ime poreske ili druge obaveze, odnosno po osnovu prijema roba ili usluga od budžetskog korisnika.		Dužnik je dobio podatke za uplatu i može da izvrši plaćanje u formi bankovnog transfera elektronskim putem ili kod poslovne banke (odnosno drugog ekonomskog subjekta)		Novčana sredstva i relevantni prateći podaci o uplati (za evidentiranje prihoda u računovodstvenom sistemu) se istovremeno evidentiraju elektronski u sistemu bankovnog poravnjanja.		Prihodi i informacije o prijemu se evidentiraju u automatizovanom računovodstvenom sistemu i dostavljaju elektronskim putem organu nadležnom za naplatu prihoda (istovremeno, u idealnom slučaju)	
Država	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne
Albanija	x		x		x			x
Jermenija		x	x			x	x	
Azerbejdžan	x		x		x		x	
Belorusija	x			x	Zasebna plaćanja preko sistema "Jedinstvenog računovodstvenog informacionog polja" (едино)		x	
Bosna i Hercegovina	x		x		x		x	
Bugarska	x		x		x		x	
Hrvatska	x		x		x		x	
Gruzija		x	x		x		x	
Kazahstan	x		x		x		x	
Kirgistan	x		x		x		x	
Makedonija			x					
Moldavija	x		x		x		x	
Crna Gora			x		x		x	
Ruska Federacija		x	x			x	x	
Srbija							x	
Tadžikistan	x		x		x		x	
Ukrajina	x		x		x		x	
	<u>11</u>	3	<u>15</u>	1	<u>12</u>	2	<u>15</u>	1
	<u>64.7 %</u>	17.6%	<u>88.2 %</u>	5.9%	<u>70.1 %</u>	11.8%	<u>88.2 %</u>	5.9%

Uz odgovor na ovo pitanje dostavljeno je 2 pojašnjenja.

Bugarska: Informacije o prihodima i primanjima istovremeno se elektronskim putem dostavljaju na račun organa nadležnog za naplatu prihoda i evidentiraju u automatizovanim računovodstvenim sistemima tih organa. the revenues and receipt information is passed simultaneously to the bank account of the responsible revenue collection entity electronically and is recorded in their automated accounting systems

Hrvatska: Tijela zadužena za naplatu prihoda vrše naplatu prihoda, vode evidencije o naplaćenim prihodima, te kontrolu naplate i evidencija. Osim Porezne i Carinske uprave, za naplatu prihoda zaduženi su i proračunski korisnici, koji su odgovorni su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i za njihovu uplatu u proračun. U informacijskom sustavu državne riznice dnevno se evidentiraju svi prihodi i primici razvrstani prema ekonomskoj klasifikaciji i izvoru financiranja, bez obzira tko su tijela zadužena za njihovu naplatu. Evidentiranje prihoda u informacijski sustav državne riznice obavlja FINA (Financijska

agencija) koja je produžena ruka Državne riznice u ovom segmentu. Podaci se evidentiraju dnevno, zbirno, po vrstama prihoda. Istovremeno sa evidentiranjem u sustav državne riznice, sve analitičke evidencije, po svakom pojedinačnom uplatitelju, dostavljaju se, od strane FINA-e, tijelima nadležnim za prikupljanje i praćenje tih prihoda. Dakle, analitičke evidencije po uplatitelju vode tijela nadležna za njihovo prikupljanje. Tako, npr. Porezna uprava vodi sve analitičke podatke po poreznom obvezniku, te raspolaže podacima o naplaćenim prihodima ali i potraživanjima i obvezama po svakom obvezniku.

35. U glavnoj knjizi računovodstvenog sistema u vašoj zemlji evidentiraju se ažurne informacije o transakcijama naplate javnih prihoda:

Dobijeno je 16 (88.9%) odgovora. Niko nije odabrao poslednje dve opcije.

Država	U trenutku uplate prihoda na bankovni račun države;	Istoga dana kada su prihodi evidentirani na bankovnom računu;	U roku od jednog dana od dana kada su prihodi uplaćeni bankovni račun države;	Komentari
Albanija			x	
Jermenija			x	
Azerbejdžan	x			
Belorusija			x	U roku od jednog dana od dana naplate.
Bosna i Hercegovina			x	
Bugarska		x		
Hrvatska			X	“Autorizirane osobe u Državnoj riznici Ministarstva financija imaju on – line pristup web servisu koji prati sve priljeve i odljeve sa računa državnog proračun. On line uvid u JRR-jedinstveni račun državnog proračuna omogućava praćenje kretanja priljeva i odljeva sa računa u realnom vremenu. U informacijskom sustavu državne riznice prihodi se evidentiraju (učitavaju) do 12h idućeg radnog dana za prethodni dan. Podaci sadrže prihode i primitke po ekonomskoj klasifikaciji državnog proračuna (vrsti prihoda) i knjiženi su na odgovarajuća konta glavne knjige sintetički. Osim ekonomske klasifikacije automatski se povezuju i s klasifikacijom – izvori financiranja i s proračunskim korisnikom ukoliko određeni prihod pripada određenom proračunskom korisniku. To je posebno važno kod onih rashoda koji se plaćaju po ostvarenju (naplati), kao npr: sredstva pomoći EU. Ti rashodi i izdaci mogu se trošiti iznad visine utvrđene planom ako su više i naplaćeni.”
Gruzija		x		
Kazakhstan	x			
Kirgistan		x		
Makedonija		x		
Moldavija	x			
Crna Gora			x	
Ruska Federacija			x	
Srbija			x	
Tadžikistan	x			
Ukrajina	x			Trezor učestvuje u EFTS Sistemu Narodne banke Ukrajine (NBU). Jedinstveni račun trezora otvoren je kod Narodne banke Ukrajine. Kada se budžetski prihodi uplate na Jedinstveni račun trezora, oni se istovremeno prikazuju i na računima računovodstva državnog i lokalnih budžeta.
	5	4	8	
	29.4%	23.5%	47.1%	

DEO D Bankovna poravnanja

36. Da li trezor kontroliše sve bankovne račune u sektoru opšte države (shodno definiciji iz MMF GFS-a)?

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	Da	Ne	Molimo da navedete koje račune trezor ne kontroliše.
Albanija	x		
Jermenija		x	Račune otvorene kod poslovnih banaka.
Azerbejdžan	x		
Belorusija	x		
Bosna i Hercegovina	x		
Bugarska		x	Trezor vrši kontrolu nad svim računima organa opšteg nivoa države, izuzev opštinskih računa u poslovnim bankama. Međutim, trezor i Narodna banka Bugarske definišu pravila, procedure, godišnje obračune i sl. za usluge koje banke pružaju svim organima opšteg nivoa države.
Hrvatska		x	<i>“Državna riznica ne kontrolira račune regionalne i lokalne države i račune proračunskih korisnika tzv. 3. razine državnog proračuna (sudovi, bolnice itd.). Velik broj proračunskih korisnika je i u sustavu decentralizacije kao što su npr. škole koje primaju plaću iz državnog proračuna a sredstva za materijalne rashode dobivaju iz lokalnog proračuna. U slučaju isplate plaća školama sredstva se ne doznachavaju na pojedinačne račune škola već se isplaćuju u istom danu, preko modela kolekcije, na račune zaposlenika.”</i>
Gruzija		x	(Legal Entities of Public Law) Pravna lica upravljaju prihodima od ekonomskih aktivnosti preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.
Kazakhstan	x		
Kirgistan	x		
Makedonija	x		
Moldavija		x	Trezor ne kontroliše račune javnih preduzeća.
Crna Gora	x		
Ruska Federacija		x	Računi javnih preduzeća i van-budžetskih organa.
Srbija		x	Ne kontroliše račune neprofitnih i netržišnih institucija.
Tadžikistan	x		
Ukrajina		x	Trezor ne kontroliše račune javnih preduzeća otvorenih kod poslovnih banaka.
	9	8	
	52.9%	47.1 %	

37. Da li se procedure za kontrolu upravljanja javnim finansijama u trezoru odnose i na bankovne račune koji nisu pod direktnom kontrolom trezora?

Dobijeno je 15 (88.2%) odgovora.

Država	Ne	Da	molimo vas da opišete kako se navedene kontrole sprovede i prate:
Albanija			
Jermenija	x		
Azerbejdžan	x		
Belorusija	x		
Bosna i Hercegovina		x	<i>"Postoje zakonski propisi koji regulišu i ovu oblast."</i>
Bugarska		x	Trezor, odnosno Ministarstvo finansija dobija od Narodne banke Bugarske redovne izveštaje o svim računima organa Opšteg nivoa države, i toČ po bankama, po budžetskim korisnicima, po računima, uključujući i informacije o stanju gotovinskih sredstava na tim računima, za potrebe poravnjanja. S druge strane, direktni budžetski korisnici (prvog nivoa) dostavljaju odgovarajuće obrasce sa informacijama o stanju gotovine (koji sadrže podatke o svim bankovnim računima svih budžetskih korisnika), overene od strane banke kod koje je otvoren računar, u skladu sa obavezama za redovno budžetsko izveštavanje. Pored toga, trezor, odnosno Ministarstvo finansija i Narodna banka Bugarske vrše redovna savnjivanja svih depozita organa opšteg nivoa države, za potrebe obrade podataka za Statistiku računa finansija.
Hrvatska	x		
Gruzija	x		
Kazakhstan	x		
Kirgistan	x		
Makedonija			
Moldavija	x		
Crna Gora	x		
Ruska Federacija	x		
Srbija	x		
Tadžikistan	x		
Ukrajina	x		
	13	2	
	76.5%	11.8 %	

38. Glavni račun države (u najvećem broju slučajeva ovo je Jedinstveni račun trezora) savnjuje se:

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	Kont inuir ano;	Sva kod nevn o;	Jedn om nede ljno;	Jedn om mes ečno ;	Rede od jednom mesečno;	Po nekoj drugoj dinamici (molimo pojasnite).
Albanija						Centralni trezor ima pristup Jedinstvenom računu trezora preko virtuelne privatne mreže (VPN virtual private network) i uvid u realnom vremenu (Real Time Gross Settlement) u sve prilive na i odlive sa Jedinstvenog računa trezora u bilo kom trenutku u toku dana. Savnjivanja se vrše jednom dnevno, pošto se naplaćeni prihodi transferuju (swift transfer) sa računa poslovnih banaka na Jedinstveni račun trezora kod Centralne banke

						narednog dana od dana naplate. Naplatu prihoda vrše poslovne banke koje šalju dnevne elektronske izvode sa računa na server Ministarstva finansija (IT sektor).
Jermenija	x					
Azerbejdžan		x				
Belorusija		x				
Bosna i Hercegovina		x				
Bugarska		x				
Hrvatska		x				
Gruzija	x					
Kazakhstan	x					
Kirgistan		x				
Makedonija		x				
Moldavija		x				
Crna Gora		x				
Ruska Federacija		x				
Srbija		x				
Tadžikistan		x				
Ukrajina	x					
	4	12	0	0	0	1
	23.5 %	70.6%	0%	0%	0%	5.9%

39. U proseku, razlike u informacijama koje se evidentiraju na glavnom državnom bankovnom računu i informacijama u automatizovanom računovodstvenom sistemu koje se identifiiku u postupku poravnanja, ispravljaju se:

Dobijeno je 100% odgovora.

Country	Kontinuirano;	Sva kodnevevn o;	Jedn om nede ljno;	Jedn om mesečno ;	Rede od jednom mesečno	Po nekoj drugoj dinamici (molimo pojasnite).
Albanija		x				
Jermenija						Nemamo automatizovani računovodstveni sistem.
Azerbejdžan		x				
Belorusija		x				
Bosna i Hercegovina			x			
Bugarska			x			
Hrvatska		x				
Gruzija					x	
Kazakhstan		x				
Kirgistan				x		
Makedonija				x		
Moldavija		x				
Crna Gora		x				
Ruska Federacija						Ako i kada se uoče odstupanja.
Srbija		x				
Tadžikistan		x				
Ukrajina		x				
	0	10	2	2	1	2
	0%	58.8%	11.8%	11.8%	5.9%	11.8%

40. Najstarija razlika u informacijama između glavnog državnog bankovnog računa i glavne knjige u automatizovanom računovodstvenom sistemu koja nije korigovana u trenutku popunjavanja ovog upitnika datira od pre:

Dobijeno je 100% odgovora.

Država	manje od jedne nedelje;	više od jedne nedelje ali manje od jednog meseca;	više od jednog meseca, ali manje od šest meseci;	više od šest meseci, ali manje od 12 meseci;	više od 12 meseci.
Albanija	x				
Jermenija	Nemamo automatizovani računovodstveni sistem.				
Azerbejdžan	x				
Belorusija	x				
Bosna i Hercegovina		x			
Bugarska		x			
Hrvatska	x				
Gruzija					x
Kazakhstan	x				
Kirgistan		x			
Makedonija		x			
Moldavija	x				
Crna Gora		x			
Ruska Federacija	Nema odstupanja.				
Srbija		x			
Tadžikistan	x				
Ukrajina	Nema odstupanja.				
Tadžikistan	7	6	0	0	1
	41.2%	35.3%	0%	0%	5.9%

Hrvatska je dostavila pojašnjenje uz odgovor na ovo pitanje: *Svi računi koje državna riznica prati i evidentira u informacijskom sustavu državne riznice knjiže se svakodnevno. Podaci o rashodima i izdacima evidentirani su u informacijskom sustavu državne riznice u trenutku plaćanja u realnom vremenu. Prihodi i primici evidentiraju se učitavanjem izvoda do 12 sati tekućeg dana za prethodni dan. Izvod s računa državnog proračuna učitava FINA (Financijska agencija). Nema razlika u informacijama između jedinstvenog računa državnog proračuna i glavne knjige u automatiziranom računovodstvenom sustavu državne riznice.*

41. Ostali državni bankovni računi spravljaju se:

Država	Kontinuirano;	Svako dnevno;	Jednom nedeljno;	Jednom mesečno;	Rede nego jednom mesečno;	po nekoj drugoj dinamici (molimo pojasnite).
Albanija						Ostali bankovni računi van sistema Jedinstvenog računa trezora uključuju sledeće: 1. Devizni račun jedinica za implementaciju projekata; 2. Računi posebnih fondova, kao što su: a. Računi fondova socijalne zaštite; b. Računi fondova zdravstvenog osiguranja; c. Računi naknada bivšim vlasnicima. Spravljivanje ovih računa vrši se jednom mesečno na bazi informacija dostavljenih centralnom trezoru.
Jermenija						Kad podnose izveštaje trezoru.
Azerbejdžan				x		

Belorusija				x		
Bosna i Hercegovina			x			
Bugarska				x		
Hrvatska		x				
Gruzija						Ne postoji drugi bankovni račun.
Kazakhstan		x				
Kirgistan		x				
Makedonija				x		
Moldavija				x		
Crna Gora				x		
Ruska Federacija				x		
Srbija		x				
Tadžikistan			x			
Ukrajina			x			
	0	4	3	<u>7</u>	0	3
	0%	23.5 %	17.6%	<u>41.2%</u>	0%	17.6%